

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laeiksi tekijänoikeuslain ja rikoslain 49 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle on vuoden 1997 valtiopäivillä annettu hallituksen esitys n:o 170/1997 vp laeiksi tekijänoikeuslain ja rikoslain 49 luvun 1 §:n muuttamisesta. Sivistysvaliokunta on antanut asiasta nyt koolla olevalle eduskunnalle mietintönsä n:o 2/1998 vp.

Eduskunta edellyttää, että opetusministeriö

selvittää tietoverkoissa saatavilla olevan aineiston käyttöön liittyvät kysymykset ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin niin, että tietoverkoissa saatavilla olevan aineiston käyttömahdollisuudet erityisesti opetuksessa voidaan turvata.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

tekijänoikeuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun tekijänoikeuslain (404/1961) 12 §:n 4 momentti, 25 j §:n 4 momentti ja sen edellä oleva väliotsikko, 40 a §:n edellä oleva väliotsikko, 49 §, 56 a §:n 2 momentti ja 64 §:n 7 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 12 §:n 4 momentti, 25 j §:n 4 momentti ja sen edellä oleva väliotsikko ja 64 §:n 7 momentti laissa 446/1995, 40 a §:n edellä oleva väliotsikko laissa 34/1991, 49 § mainituissa laeissa 34/1991 ja 446/1995 sekä 56 a §:n 2 momentti laissa 418/1993, sekä

lisätään 25 j §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 446/1995, uusi 5 momentti ja 40 b §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 34/1991 ja 418/1993, uusi 3 momentti seuraavasti:

12 §

Tämän pykälän säännökset eivät koske tietokoneella luettavassa muodossa olevaa tietokoneohjelmaa, tietokoneella luettavassa muodossa olevan kappaleen valmistamista tällaisessa muodossa olevasta tietokannasta eivätkä rakennusteoksen valmistamista.

Tietokoneohjelmia ja tietokantoja koskevia erityissäännöksiä

25 j §

Se, jolla on oikeus käyttää tietokantaa, saa valmistaa tietokannasta kappaleita ja tehdä kaikki muutkin toimet, jotka ovat tarpeen

tietokannan sisältöön pääsyä ja sisällön ta-
vanmukaista käyttöä varten.

Sopimuksen ehto, jolla rajoitetaan 2—4
momentin mukaista käyttöä, on tehoton.

Tietokoneohjelmat ja tietokannat

40 b §

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään tietokoneohjelmasta, sovelletaan vastaavasti työ- ja virkasuhteesta johtuvia tehtäviä täytettäessä luotuun tietokantaan.

49 §

Sillä, joka on valmistanut

1) luettelon, taulukon, ohjelman tai muun sellaisen työn, jossa on yhdisteltynä suuri määrä tietoja, tai

2) tietokannan, jonka sisällön kerääminen, varmistaminen tai esittäminen on edellyttänyt huomattavaa panostusta,

on yksinomainen oikeus määrätä työn koko sisällöstä tai sen laadullisesti tai määrällisesti arvioiden olennaisesta osasta valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla ne yleisön saataviin.

Edellä 1 momentissa säädetty oikeus on voimassa, kunnes 15 vuotta on kulunut siitä vuodesta, jona työ valmistui, tai jos työ saatettiin yleisön saataviin ennen tämän ajanjakson päättymistä, 15 vuotta siitä vuodesta, jona työ saatettiin ensimmäisen kerran yleisön saataviin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun työhön sovelletaan vastaavasti, mitä 2 §:n 2 ja 3 momentissa, 8 ja 9 §:ssä, 11 §:n 2 momentissa, 12 §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 13 §:ssä, 14 §:n 1 ja 3 momentissa, 15—18 §:ssä, 19 §:n 1 ja 2 momentissa, 22, 25 b—25 d, 25 f—25 i §:ssä, 25 j §:n 4 ja 5 momentissa sekä 26 §:ssä säädetään. Jos sellainen työ tai sen osa on tekijänoikeuden kohteena, voidaan siihen oikeuteen nojata.

Sopimuksen ehto, jolla 1 momentissa tarkoitettun julkistetun työn valmistaja estää työn laillista käyttäjää käyttämästä sen sisällön laadullisesti tai määrällisesti arvioiden epäolennaisista osaa mihin tahansa tarkoitukseen tai rajoittaa tällaista käyttöä, on tehoton.

56 a §

Tekijänoikeusrikkomuksena ei kuitenkaan pidetä muutaman kappaleen valmistamista

yksityistä käyttöä varten sellaisesta tietokoneella luettavassa muodossa olevasta tietokoneohjelmasta tai tietokannasta, joka on julkaistu taikka jonka kappaleita on tekijän tai tietokannan valmistajan suostumuksella myyty tai muutoin pysyvästi luovutettu.

64 §

Tämän lain 49 §:n 1 momentin 1 kohdan säännöksiä sovelletaan työhön, joka on ensiksi julkaistu Suomessa. Lain 49 §:n 1 momentin 2 kohdan säännöksiä sovelletaan työhön, jonka valmistanut henkilö on Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen tai jonka valmistajalla on vakinainen asuinpaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Lain 49 §:n 1 momentin 2 kohdan säännöksiä sovelletaan myös työhön, jonka valmistaja on Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaisesti perustettu yhtiö tai elinkeinonharjoittaja, jonka kotipaikka, keskushallinto tai pääasiallinen toimipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Jos tällaisella yhtiöllä tai elinkeinonharjoittajalla on ainoastaan kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, sovelletaan 49 §:n 1 momentin 2 kohdan säännöksiä vain, jos sen toimilla on todellinen ja jatkuva yhteys Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion talouteen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta .

Lakia sovelletaan myös teoksiin, jotka on luotu ennen lain voimaantuloa, ja lain 49 §:ssä tarkoitettuihin suojan kohteisiin, jotka on valmistettu ennen lain voimaantuloa.

Lain 49 §:ssä tarkoitettujen suojan kohteet, jotka on valmistettu 31 päivän joulukuuta 1982 jälkeen, ovat suojattuja 1 päivään tammikuuta 2013.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin toimiin sekä hankittuihin oikeuksiin ja tehtyihin sopimuksiin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Lain 49 §:ssä tarkoitettujen suojan kohteiden kappaleita, jotka on valmistettu ennen tämän lain voimaantuloa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, saa edelleenkin levittää ja näyttää julkisesti. Tekijänoikeuslain 19 §:n 2 momentin

säännöksiä sovelletaan kuitenkin tämän lain 49 §:n 3 momentin mukaisesti myös suojan kohteiden kappaleisiin, jotka on valmistettu ennen tämän lain voimaantuloa.

Joka on ennen tämän lain voimaantuloa valmistamalla kappaleita sellaisesta 49 §:ssä tarkoitettusta suojan kohteesta, joka ei ollut suojattu ennen tämän lain voimaantuloa, tai saattamalla sellaista yleisön saataviin tavalla, joka on vaatinut olennaisia toimenpiteitä, ryhtynyt käyttämään sellaista suojan kohdetta, saa lain säännösten estämättä saattaa aloitetun käytön loppuun tavanomaisessa ja käy-

tön kannalta tarpeellisessa laajuudessa vuoden 1999 loppuun mennessä. Mitä edellä säädetään aloitetun käytön loppuun saattamisesta, koskee myös sitä, joka on vastavissa olosuhteissa ryhtynyt olennaisiin toimenpiteisiin valmistukseen suojan kohteesta kappaleita tai saattaakseen sitä yleisön saataviin. Näiden säännösten perusteella valmistettuja kappaleita saa edelleenkin levittää ja näyttää julkisesti. Niihin sovelletaan kuitenkin tekijänoikeuslain 19 §:n 2 momentin säännöksiä tämän lain 49 §:n 3 momentin mukaisesti.

Laki

rikoslain 49 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 49 luvun 1 §:n 1 momentin 6 kohta ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1010/1995, seuraavasti:

49 luku

Eräiden aineettomien oikeuksien loukkaamisesta

1 §

Tekijänoikeusrikos

Joka ansiotarkoituksessa tekijänoikeuslain (404/1961) säännösten vastaisesti ja siten, että teko on omiaan aiheuttamaan huomattavaa haittaa tai vahinkoa loukatun oikeuden haltijalle, loukkaa toisen oikeutta

määrä tietoja, tai tietokantaan, jonka sisällön kerääminen, varmistaminen tai esittäminen on edellyttänyt huomattavaa panostusta, taikka

Tekijänoikeusrikoksesta tuomitaan myös se, joka ansiotarkoituksessa ja siten, että teko on omiaan aiheuttamaan huomattavaa haittaa tai vahinkoa loukatun oikeuden haltijalle, tuo maahan yleisölle levitettäväksi ulkomailla valmistetun tai jäljennetyn 1 momentissa tarkoitettun teoksen tai valokuvan kappaleen taikka äänilevyn, filmin tai muun laitteen, jolle on tallennettu ääntä tai liikkuvaa kuvaa, taikka luettelon, taulukon, ohjelman tai muun sellaisen työn, jossa on yhdisteltynä suuri määrä tietoja, taikka tietokannan, jonka sisällön kerääminen, varmistami-

6) luetteloon, taulukkoon, ohjelmaan tai muuhun sellaiseen tekijänoikeuslaissa tarkoitettuun työhön, jossa on yhdisteltyä suuri

nen tai esittäminen on edellyttänyt huomattavaa panostusta, ja jonka hän tietää valmistetuksi tai jäljennetyksi sellaisissa olosuhteissa, että valmistaminen tai jäljentäminen Suomessa tehtynä olisi ollut rangaistavaa 1 mo-

mentin tai tekijänoikeuslain 56 a §:n mukaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta .

Helsingissä 17 päivänä maaliskuuta 1998
